

Plan for kontrollarbeidet 2024 - 2028

Kontrollutvalget i Krødsherad kommune

Revidert i kontrollutvalget 25.11.2025, sak 42/25.

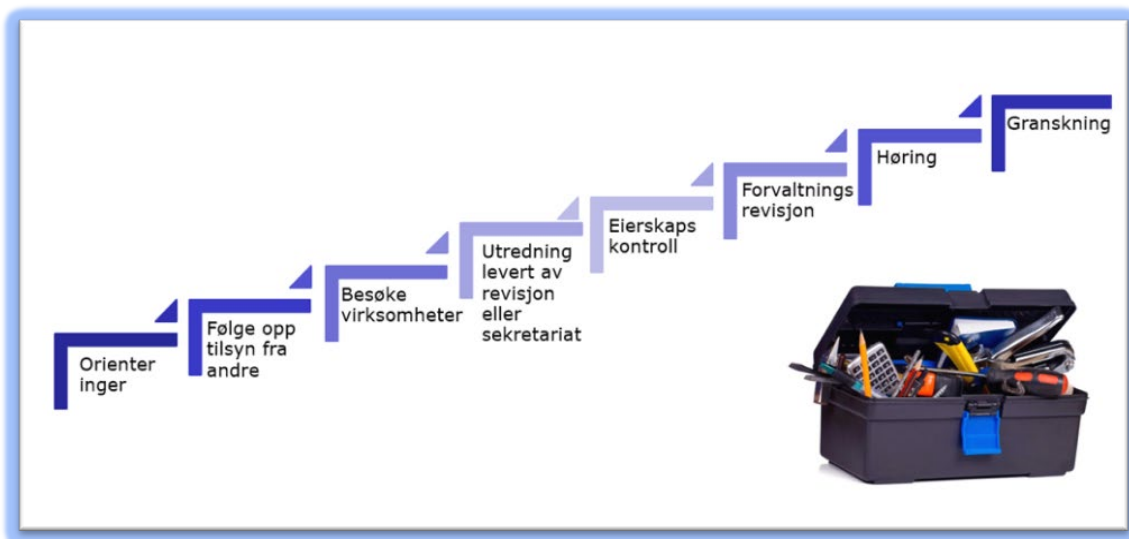

INNHALDSFORTEGNELSE

Innledning	2
Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028	2
Gjennomføring av forvaltningsrevisjon	3
Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2024 - 2028	3
Økonomi/budsjett	9
Rapportering	9
Rullering av planen	9
Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028	10
Innledning	10
Aktuelle temaer	10
Rullering av planen	11

Innledning

Kontrollutvalgets oppgave er å bidra til forbedringsarbeidet i kommunen og fremme læring. I dette arbeidet har kontrollutvalget en rekke virkemidler til disposisjon. De ulike metodene kan illustreres ved figuren nedenfor. Forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll er tiltak som kontrollutvalget er pålagt å ta i bruk.

Utvalget skal utarbeide en plan for arbeidet med forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll, som skal vedtas av kommunestyret i løpet av 2024. Planen er basert på vurderinger av hvor risikoen for feil og mangler er størst, og hvor vesentlig dette kan sies å være.

Arbeidet med planen har vært en prosess som har pågått i 2024. I dette arbeidet har kontrollutvalget støttet seg på innspill fra flere kilder. Viken kommunerevisjon har utarbeidet risiko- og vesentlighetsvurderingen, hvor risikoen for feil og mangler i den kommunale tjenesteproduksjonen og i selskaper der kommunen har eierinteresser, har blitt vurdert. Ordføreren og kommunedirektøren har også gitt sine innspill og vurderinger til utvalget angående aktuelle risikoområder. Kontrollutvalget har drøftet risikoområdene og prioritert dem. Det er kommunestyret som skal vedta planen.

Plan for forvaltningsrevisjon 2024 - 2028

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak. Formålet med en forvaltningsrevisjon kan være å:

- bidra til økt effektivitet og måloppnåelse i kommunen
- sikre at kommunen driver i samsvar med gjeldende regelverk
- bidra til læring og forbedring av kommunens virksomhet

Forvaltningsrevisjon utføres av revisjonen for å sikre en objektiv og upartisk gjennomgang. Enkelt sagt ønsker vi gjennom en forvaltningsrevisjon å få svar på to kjernespmål:

- Gjør kommunen de riktige tingene?
- Gjør kommunen tingene riktig?

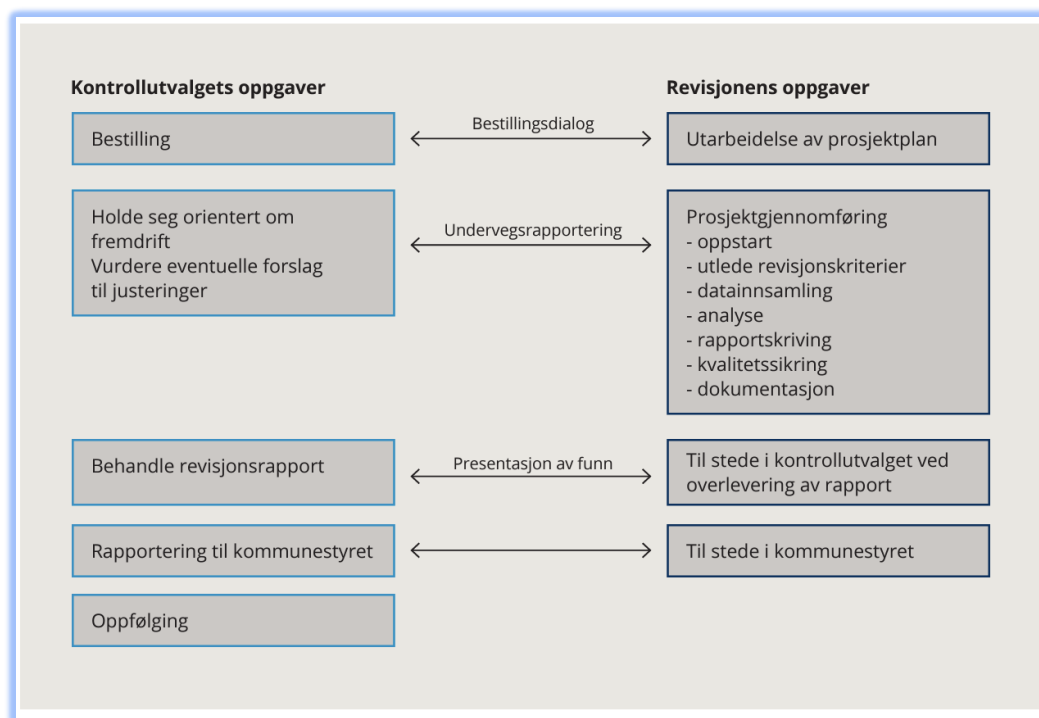
Forvaltningsrevisjoner kan gjennomføres innenfor alle kommunale tjenesteområder, for eksempel innenfor opplæring, helse og sosial, eller byggesak.

Gjennomføring av forvaltningsrevisjon

Kontrollutvalget bestiller forvaltningsrevisjon fra revisor. Det er viktig at kontrollutvalget forsikrer seg om at de problemstillingene som revisor legger frem i prosjektplanen, gir svar på det kontrollutvalget ønsker å undersøke. Utvalget må ta stilling til fremdriftsplan og budsjett.

I et forvaltningsrevisjonsprosjekt kan man gjerne kombinere ulike typer problemstillinger, slik at svarene gir et helhetlig bilde av det problemfeltet som blir undersøkt. Det kan for eksempel være interessant å undersøke både om et avvik forekommer, hva som er årsakene til dette, og hvilke konsekvenser og eventuelle virkninger avvikene har.

Figuren gir en oversikt over kontrollutvalgets og revisjonens oppgaver ved gjennomføringen av en forvaltningsrevisjon.

Forvaltningsrevisjonsprosjekt 2024 - 2028

Basert på vurderinger av hvor risikoen for feil og mangler er størst, er forvaltningsrevisjonsprosjektene presentert nedenfor. Risiko- og vesentlighetsvurderingen ble behandlet i junimøtet 2024.¹ Hvor mange prosjekter som vil bli gjennomført i perioden, avhenger av kontrollutvalgets budsjett og prosjektenes omfang.

¹ Lenke til ROV:

<https://opengov.360online.com/Meetings/Vikus/File/Details/305707.PDF?fileName=Krødsherad%20kommune%20ROV%20-%20perioden%202023-2027%20-endelig%20rapportutgave&fileSize=1138688>

Under hvert område er det foreslått relevante temaer i samsvar med funnene i risiko- og vesentlighetsvurderingen, samt andre innspill og vurderinger. Endelig utforming av problemstillinger og omfang vil bli gjort i forbindelse med den enkelte bestilling av forvaltningsrevisjonsprosjekt.

Gruppe 1 – høyest risiko / høyest konsekvens

- Arbeidsmiljø - Høy sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens
- Helsetjenester - Middels - høy sannsynlighet, alvorlig konsekvens
- Barnehage – bemanning - Middels - høy sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens
- Spesialundervisning - Middels - høy sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens

Gruppe 2 – lavere risiko

- Vann og avløp - Middels - høy sannsynlighet, middels konsekvens
- Omsorgstjenester - Middels - høy sannsynlighet, middels konsekvens

Gruppe 3 – lavest risiko

- Økonomistyring - Middels sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens
- Oppfølging FR- Medisinering og ernæring hjemmebasert omsorg, 2018 - Middels sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens

Gruppe 2 - Eierskapskontroll

- Eierskapskontroll og eller FR: Norefjell Vann og avløpsselskap - Høy sannsynlighet, middels – alvorlig konsekvens
- Eierskapskontroll/FR: Hallingdal Renovasjon IKS - Høy sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens

Kontrollutvalget prioriterer prosjekt for forvaltningsrevisjon i perioden 2024 – 2028 i følgende rekkefølge:

1. FR: Spesialundervisning
2. FR: Arbeidsmiljø
3. FR: Helsetjenester
4. FR: Omsorgstjenester
5. FR: Barnehage – bemanning
6. FR: Vann og avløp
7. FR: Økonomistyring

Revisjonen anbefaler også at det i planperioden utføres oppfølgingsundersøkelser av forvaltningsrevisjon om Medisinering og ernæring hjemmebasert omsorg, gjennomført i 2018.

Kontrollutvalget ønsker å bestille redegjørelser som førstekunnskap om ulikeområder for å vurdere prosjekt. Første område de vil bestille redegjørelse på er barnevern. Kontrollutvalget har gjennomført en workshop hvor det kom flere innspill, bl.a. innen sektor 2 (Livsløp) hvor utvalget anså Krødsherad skole og hjemmetjenesten som risikoområder. Sektor 4 Samfunnsutvikling og sektor 3 med næringsutvikling. Disse er ikke risikovurdert av revisjonen eller sekretariatet, men flere av innspillene faller inn under temaene og områdene nedenunder.

Kommunedirektøren har i sitt innspill ansett økonomisk bærekraft, - Informasjonssikkerhet og interkontroll som risikoområder og områder for forvaltningsrevisjon.

Område	Tema	Risiko
Spesialundervisning	Kommunen skal sikre at flest mulig elever får ordinær undervisning, men noen har behov for spesialundervisning. Spesialundervisning ble vurdert som et risikoområde, og kontrollutvalget vedtok i november 2024 en forvaltningsrevisjon av individuelt tilrettelagt opplæring. Rapporten fra 2. kvartal 2025 undersøkte kartlegging, tilpasning i ordinært løp, tildeling og gjennomføring. Hovedfunnene viser gode systemer for kartlegging, tett samarbeid mellom skole og PPT, og god sammenheng mellom vedtak, planer og oppfølging. Elever inkluderes i stor grad i ordinær undervisning med individuell tilrettelegging. Enkelte avvik ble avdekket, og foreldre uttrykker noe usikkerhet. Kommunestyret er bedt om å styrke internkontroll og tidlig kartlegging. Sekretariatets vurdering: Middels risiko.	Middels
Barnehagebemanning	Barnehager har krav til voksentetthet og pedagogisk bemanning. Forvaltningsrevisjon kan blant annet belyse hvordan kommunen og barnehagene sikrer tilfredsstillende bemanning, organisering av arbeidet, oppfølging av enkeltvedtak og bruk av dispensasjoner. Ifølge Kommunebarometeret 2025 har Krødsherad bedre voksentetthet enn landsgjennomsnittet (4,9 barn per voksen mot 5,6 nasjonalt), men kun 50 % av de kommunale barnehagene oppfyller pedagognormen, og 41,3 % av de ansatte har pedagogisk utdanning. Dette viser at det er utfordringer knyttet til pedagogisk bemanning, som kan påvirke kvaliteten i tilbudet. Sekretariatets vurdering: Høy risiko. Lav oppfyllelse av pedagognormen og begrenset pedagogisk kompetanse utgjør en risiko for kvaliteten i barnehagetilbudet.	Høy

Helsetjenester	Helsetjenestene i Krødsherad omfatter flere områder, blant annet psykisk helse, rusomsorg, jordmortjeneste og eldreomsorg. En revisjon kan belyse i hvilken grad brukere får tjenester i henhold til vedtak, og hvordan kommunen sikrer tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Kommunen kan ikke revideres for faglige helsevurderinger. Kommunen har for eksempel hatt mangel på jordmor. Ifølge Folkehelseprofil 2025 ligger kommunen på nivå med landsgjennomsnittet på andel eldre over 80 år og lavinntekts-husholdninger. Klimaendringer fremheves som en betydelig helsetrussel, med risiko for økt forekomst av sykdommer og psykiske helseutfordringer, særlig for sårbare grupper som barn, eldre og personer med underliggende sykdom. Psykisk helse og rus: Kontrollutvalget gjennomførte forvaltningsrevisjon 2024–2025. Hovedfunn: kommunen har tilstrekkelig systemer og kapasitet, godt samarbeid internt og med eksterne aktører, ungdomsmedvirkning er under utvikling, og nye stillinger styrker tilbudet. Eldreomsorg: Ny forvaltningsrevisjon innen helse- og omsorg ble bestilt i september 2025, med fokus på levekår for eldre og kvalitet på hjemmetjenester. Sekretariatets vurdering: Middels risiko.	Middels
Omsorgstjenester	Ifølge årsmeldingen for 2024 leverer omsorgstjenestene i Krødsherad stabile og gode tjenester med lavt sykefravær og høy brukertilfredshet. Sykefraværet har vært lavt i hele virksomheten gjennom hele 2024. Personalet beskrives som kompetent og stabilt, og ledelsen er styrket med ny avdelingsleder. Det er god sykepleierdekning på dag og kveld, men noe underdekning på natt, noe som utgjør en sårbarhet i driften. Selv om situasjonen i dag er god, vurderes bemanning og rekruttering som et kritisk risikoområde på sikt, særlig i lys av den kommende eldrebølgen og økende behov for helse- og omsorgstjenester.	Middels

	Ifølge Kommunebarometeret ligger Krødsherad på 319. plass innen pleie- og omsorgssektoren, og flere risikoområder fremkommer. Det mest kritiske gjelder manglende dagaktivitetstilbud for hjemmeboende personer med demens, til tross for lovpålagt plikt. Videre er andelen ansatte med fagutdanning lavere enn i sammenlignbare kommuner, noe som kan påvirke tjenestekvalitet og pasientsikkerhet. Kommunen har også begrenset tilgang på korttidsplasser, lav legetidsdekning per beboer og en relativt lav andel trygghetsalarmer blant hjemmeboende eldre. Sekretariatets vurdering: Middels risiko	
Vann og avløp	Statsforvalteren har gitt flere pålegg knyttet til miljøforhold ved Noresund renseanlegg, noe som kan medføre betydelige økonomiske konsekvenser for kommunen. I tillegg planlegges det omfattende investeringer i vann- og avløpsinfrastruktur, med store beløp involvert. En forvaltningsrevisjon bør derfor vurdere kommunens prosjektstyring, miljørapportering og regnskapsførsel innen dette området. Spesielt kan det være aktuelt å gjennomføre regnskapsrevisjoner knyttet til kommunens vann- og avløpsnett samt renseanlegget. Ifølge Kommunebarometeret 2025 er Krødsherad rangert som nummer 345 innen vann, avløp og renovasjon. Til tross for at drikkevannet holder høy hygienisk kvalitet, påvirkes rangeringen negativt av manglende fornyelse av ledningsnett og enkelte dårlige vannprøver. Lave gebyrer på vann- og avløpstjenester bidrar også til sektorens utfordringer. Den lave plasseringen indikerer behov for målrettede tiltak, selv om det ikke nødvendigvis betyr at drikkevannskvaliteten er utilfredsstillende Sekretariatets vurdering: Risikoen vurderes som høy.	Høy
Arbeidsmiljø	Det er meldt om et ikke-tilfredsstillende arbeidsmiljø i deler av kommuneorganisasjonen, noe som blant annet fremgår av resultater fra medarbeiderundersøkelser. Dette representerer et tydelig risikoområde. En forvaltningsrevisjon vil kunne belyse hvordan kommunen gjennom	Middels

	formelle prosesser arbeider for å sikre et godt fysisk og psykisk arbeidsmiljø, samt i hvilken grad etablerte rutiner, opplæringstiltak, HMS-samlinger og relevant kursmateriell brukes systematisk. En slik gjennomgang kan avdekke både styrker og svakheter i kommunens arbeid med å utvikle og ivareta et forsvarlig arbeidsmiljø i hele organisasjonen. Sekretariatets vurdering: Risikoen vurderes som middels	
Økonomistyring	I perioden fra 2024 planlegges bygging av ny skole og er en stor investeringsprosjekt. Til tross for at kommunen i 2024 viser et positivt netto driftsresultat på 5,1 prosent, som er godt over det teknisk anbefalte nivået på 1,75 prosent, medfører slike betydelige investeringer økonomiske risikofaktorer. For en kommune av relativt liten størrelse kan store investeringsutgifter medføre vesentlige reduksjoner og begrense kommunens økonomiske handlingsrom. Det er derfor av stor betydning at kommunen har etablerte planer, rutiner og styringsmekanismer for å sikre en bærekraftig økonomistyring. En forvaltningsrevisjon kan bidra til å vurdere i hvilken grad kommunen har nødvendig kapasitet og formell kompetanse i økonomiavdelingen for å ivareta en forsvarlig oppfølging av både investeringer og løpende drift. Sekretariatets vurdering: Risikoen vurderes som middels	Middels

Kontrollutvalget har følgende risikoområder igjen i planen:

To områder med høy risiko:

- Barnehagebemanning
- Vann og avløp

Seks områder med middels risiko:

- Spesialundervisning
- Helsetjenester
- Omsorgstjenester
- Arbeidsmiljø
- Økonomistyring

Før valg av neste prosjekt skal spørsmål omkring området vann og avløp vurderes, utvalget ønsker å sjekke ut risikoen. Eventuelle avvik etter statsforvalterens tilsyn ved renseanleggene skal også tas med i vurderingene. Bemanning i barnehager skal også vurderes som tema.

Tannhelsetjeneste er også et område for forvaltningsrevisjon. Dette da denne tjenesten er under endring som kan ha konsekvenser for innbyggere i kommunen. Innspill til dette kom fra kontrollutvalget, og er ikke en del av risiko- og vesentlighetsvurderingen gjennomført av Viken kommunerevisjon IKS.

Økonomi/budsjett

Kontrollutvalget har ett budsjett (forslag for 2026) på kr 375 000 tilgjengelig for forvaltningsrevisjon, noe som innebærer at utvalget kan bestille ett prosjekt pr. år (avhengig av størrelse og omfang av undersøkelsen)

Rapportering

Kontrollutvalget rapporterer resultatene av sitt arbeid til kommunestyret. Dette innebærer at den enkelte forvaltningsrevisjon sendes fortløpende til kommunestyret.

Kontrollutvalget følger opp forvaltningsrevisjonsrapportene etter ca. ett år og rapporterer om hvordan kommunen har fulgt dem opp i årsrapporten, eventuelt i en egen sak.

Rullering av planen

Denne planen er utarbeidet med tanke på forvaltningsrevisjon i den kommende 4-årsperioden (2024-2028). I tillegg til løpende vurdering av planen, vil kontrollutvalget vurdere om den bør revideres etter 2 år.

Kontrollutvalget ber kommunestyret om fullmakt til å fravike de vedtatte prioriteringene i planen basert på slike vurderinger eller hvis andre forhold tilsier det.

Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028

Innledning

Stadig mer av den kommunale virksomheten er organisert utenfor den ordinære kommunale forvaltningen. Dette kan være aksjeselskaper, interkommunale selskaper eller interkommunalt samarbeid.

Dette kan være en utfordring for folkevalgt styring, innsyn og kontroll, fordi de ligger utenfor kommunestyrets direkte styring og kommunedirektørens internkontroll. Hvordan kommunestyret forvalter eierskapene sine, er viktig for å sikre kvalitet på tjenester og god forvaltning av kommunens verdier. God forvaltning av eierskapene er også viktig for kommunens omdømme. Formålet med eierskapet og eventuelle prinsipper for hvordan eierstyringen utøves, er et godt utgangspunkt for kontrollutvalget når de skal påse at eierskapene forvaltes i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger. Eierskapskontroll er en av de pålagte oppgavene til kontrollutvalget.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring. Dette er relativt sett en enklere kontroll en forvaltningsrevisjon, og krever mindre ressurser.

En nærmere undersøkelse av eller i et selskap, med henblikk på å vurdere eksempelvis selskapets tjenester eller organisasjon, er ikke eierskapskontroll, men forvaltningsrevisjon. En slik undersøkelse bør eventuelt komme frem i planen for forvaltningsrevisjon.

Ved gjennomføring av eierskapskontrollen vil det være relevant å vurdere oppgaven opp mot kommunens eierskapsmelding. Kommunen skal minst en gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv.

Aktuelle temaer

Krødsherad kommune har utarbeidet en eierskapsmelding. Kommuneloven som sier at kommunen skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret selv. Gjeldene eierskapsmelding er fra 2019 – 2023.

Kommunen deltar i Hallingdal Renovasjon IKS, som består av Hallingdalskommunene samt Krødsherad. Det er kjent med at renovasjonsselskapet står overfor noen utfordringer som kan få vesentlig betydning for driften av selskapet. Som det fremgår av Hallingdal renovasjon IKS Årsmelding 2022, er det usikkerhet knyttet til om forbrenningsanlegget på Kleivi vil bli opprettholdt som følge av nye miljøkrav som må gjennomføres. Forbrenningsanlegget gir inntekter, og en nedleggelse av anlegget vil derfor ha stor betydning for hele selskapet og renovasjonstjenestene som innbyggerne i regionen har.

Hallingdal Renovasjon IKS har noe dyrere tjenester enn en del andre tilsvarende selskap forteller kommunedirektør og kommunalsjef.

Norefjell Vann og Avløpsselskap – NVA har noen risikoforhold i selskapet med hensyn til selvkost og hyttebygging.

Revisor har i sin risiko – og vesentlighetsvurdering ikke avdekket vesentlig forhold i selskapene som gir grunnlag for anbefaling om konkrete eierskapskontroller eller forvaltningsrevisjoner i noen av kommunens selskaper, utover de to ovennevnte.

Rullering av planen

Denne planen er utarbeidet med tanke på eierskapskontroll i kommunestyre-perioden. I tillegg til løpende vurdering av planen vil kontrollutvalget vurdere om den bør revideres etter 2 år.

Kontrollutvalget ber kommunestyret om fullmakt til å fravike de vedtatte prioriteringene i planen basert på slike vurderinger eller hvis andre forhold tilsier det.

Aktuelle områder for eierskapskontroll / forvaltningsrevisjon

Eierskapskontroll og eller FR: Norefjell Vann og Avløpsselskap – NVA	<i>Av den omtalte redegjørelsen fra ordfører fremgår det at kjønnsbalansen er skjev i styret.</i> <i>En skjev kjønnsbalanse i styrer er uheldig i seg selv, og kan i ytterste konsekvens medføre at et styre ikke er lovlig satt. Dette vil trolig også kunne medføre andre konsekvenser, som for eksempel problemer med ny rekruttering.</i> <i>Kommuneledelsen viser til risiko med hensyn til å drifte selskapet i henhold til selvkostprinsippene. En eierskapskontroll og eller forvaltningsrevisjon i selskap kan belyse hvordan selskapet jobber for å rette opp i disse forholdene.</i>	Høy sannsynlighet, middels - alvorlig
Eierskapskontroll/FR: Hallingdal Renovasjon IKS	<i>Det fremgår av den omtalte informasjonen om renovasjonsselskapet at det er risikoer knyttet til selskapets økonomi.</i> <i>Konsekvensene kan være at renovasjonstjenestene blir vesentlig dyrere for innbyggerne i Krødsherad kommune.</i> <i>En eierskapskontroll og eller forvaltningsrevisjon i selskap kan belyse hvordan selskapet jobber for å rette opp i disse forholdene.</i>	Høy sannsynlighet, middels - alvorlig konsekvens